Második évfolyam. 37. szám. Sárospatak, 1896 szeptember 12.

ELŐFIZETÉSI ÁR.
Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:
Egész évre . . . . 4 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 frt — kr.
Negyedévre . . . . 1 frt — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetmények 100 szóig 1 frtért közöltetnek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.-a.-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:
Sárospatak, Rákóczy-utca 175. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el.

Nyilttér minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS: STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ: RÉZ LÁSZLÓ.

Csak szeretni!

Egyszer-másszor szükség van arra okvetlenül, hogy társadalmi életünk működése felett általános szempontból egy kis elmefuttatást tartsunk. Ennek ugyan látszólagos positiv eredménye nincs — éppen azért, mert általánosságban mozog: de tényleg van eredménye — annyi mindenesetre, hogy társadalmunk gondolkozni szerető részének az eszmélkedésre, eszmélkedésének irányítására van legalább némi befolyással. Igy gondolkozva, azt hiszem, a „Sátoralja" nem tesz feleslegesen dolgot, ha néha-néha a speciális helyi ügyek tárgyalása mellett az általánosabb társadalmi kérdések felett való elmélkedésekkel is szolgál olvasóinak.

E helyen is egy ilyen általános kérdés felett szándékozunk elmélkedni.

Sokszor hallhatjuk, sőt halljuk is azt a fájdalmas sóhajtást: társadalmi életünk beteg! — És e sóhajtásnak — s az már valóban fájó — igazán van alapja. Mert mai társadalmi életünket a vagyon, vagy a társadalmi állás szerinti *kizárólagosság* jellemzi. Ez pedig nem fejlődés, hanem határozott visszaesés. A válaszfalakat, melyek az egyes társadalmi osztályok között, sőt néha egyes egyének között is voltak, vagy vannak, nem építeni, de rombolni kellene. Ez a természetes és egészséges fejlődésnek a következménye.

A kik aztán e beteges állapot miatt felsóhajtanak, legtöbbnyire úgy vélekednek, hogy e betegségnek alap-oka az, hogy kihalófélben van az emberek lelkéből az az ideálismus, mely egyedül képes üdvöset és nemeset eredményezni. A kik igy gondolkoznak, azok mindenesetre jó úton haladnak, de megállnunk az alap-ok keresésében itt még nem lehet, mert az ideálismus-hiány is csak okozat. Az ok más.

Azt hiszem, az alap-oknak inkább nevezhető az, hogy az emberek ma nem akarnak olyan életet élni, a milyen egyedül nevezhető emberi életnek, melyet a *szeretet* hat át, melynek nyilvánulása első sorban s mondhatjuk, legfőképen, a *szeretet*.

Igen, igen, nincs az emberekben szeretet. Ritka az olyan ember, kiről elmondhatjuk: ez a szivnek és léleknek embere. Az érdek az, mely a mai társadalmi életnek mozgató ereje. Ahol látni *vélünk* is szeretetet, az sem más tulajdonképen, mint az érdeknek szép alakban való nyilvánulása.

S az érdeknek ilyen mértékű működése társadalmi életünkben emell felebb-felebb, napról-napra az egyes osztályok, sőt néha az egyes egyének között is a válaszfalakat. S a mint ezek emelkednek, olyan arányban harapódzik el a társadalom betegsége is. Az egyik részen a nagyzásból eredő kicsinylés, a másik részen ennek természetes következménye, a bizalmatlanság rombolja le a boldogságot, melynek helyébe beköltözik a fájdalmas sóhajtozás.

Hol van az a szép kor, melyre „a mai elkorcsosult világ csak szeme könyfátyolán át" tekinthet?! Bizony, ha látunk nagy ritkán egy-egy öreget, kit abból a korból itt hagyott még közöttünk a Gondviselés — mutatóul, ki magas kora daczára is tud ifjui módon örülni még a csekélységnek is, tud lelkesedni — még szenvedései idején is, tud e szerint szeretni nagyon és igy tud boldog lenni s boldogitani s szemünk könnyel telik meg — magunk sem tudjuk: örömünkben-e, vagy fájdalmunkban — és az jut eszünkbe, hogy a tele tudással megrakott fej haszontalan semmi; ha üres a sziv, ha sivár a lélek. De szeretni nagyon tudó sziv, az érzelemmel teljes lélek pótolja még a tudás hiányát is.

Társadalmunk beteg. E betegségnek gyógyszere nem lehet más, mint a *szeretet*. S a helyett, hogy sóhajtozzunk a társadalom betegsége felett, igyekezzünk inkább alkalmakat szerezni a betegség gyógyitására, a szeretet eszméjének való megnyerésére. Törekedjünk arra, hogy tanuljon meg minden ember élni, s akarjon minden ember nagyon szeretni, mert a társadalmi osztályok között levő s folyton emelkedő válaszfalak csak akkor fognak leomlani s csak igy foghat a betegség megszünni s helyébe a megelégedés és boldogság belépni.

Igen, igen! tanulj emberi életet élni! Szeress, szeress nagyon! Ez a bizalomnak az alapja, a bizalom pedig a boldogságé.

Rend a lelke mindennek!

E régi — de mindig nagy — igazsággal végzi G. K. kartársam a „Sátoralja" legutóbbi számában megjelent s „az uj iskolai év" czimü czikkét, melyben egy valódi néptanitó, egy a tanügy érdekeit szivén viselő egyéniség lelke nyilatkozott meg. Látszik azonban, kiérzik a sorokból, hogy fáj neki valami, hogy a tanügyi viszonyokkal megelégedve nincs, hogy jobbnak szeretné azt látni, mint a

TÁRCZA.

A kanári.

— A „Sátoralja" eredeti tárcája. —

Ne tessék kérem visszariadni, hogy talán egy kedvencz kanári madaram életmódját akarom leirni, vagy valamely életunt kanáriról fogok szólani, hogy miként vetett véget életének? — Nem! En az uj házasok kanáriját akarom bemutatni.

Hát kérem, én felvettem a legujabban készült fekete kvekkeremet, kiöltöztem, akár egy vőlegény, hogy illőképpen mutathassam be magamat Gerliczy barátoméknál, a kik voltaképen uj házasok s csak most jöttek vissza nászutjokról. Találkoztam velök a Hungariában s meghittak, hogy látogassam meg őket.

Ezért öltöztem én tehát ilyen parádéba!

— Csöngetek az előszoba ajtaján, a szobaleány kinyitja. Tóni barátom jő elém: a szokásos üdvözletek után ő nagysága kedves felesége felől kérdezősködöm. — Ah, a feleségem elment egy beteg barátnőjét meglátogatni; hanem jöjj barátom, addig tekintsd meg a lakásomat s szívjunk el egy szivart. — Csinos lakás, ügyesen berendezve. A hálószobában egy kanári csiripelése tett figyelmessé. — Vagy bocsánat, a kanárit magasztalni fogom, tehát nem szabad kicsinylenem! Nem csiripelt az, hanem énekelt a leggyönyörübb sopran hangon egész a magas, legmagasabb „C"-ig.

— Tóni barátom, mire jó ez a madár? kérdém, csakhogy mondjak valamit.

— Hát ez kell! — feleli ő.

— Kell, aztán kell!

— De hát minek?

— Eh, ne faggass!

Nekem eszemágában sem volt őt faggatni, de hát ha már ily irányt vett a dolog: kiváncsi voltam a legnagyobb mértékben. De miután Tóni barátom nem volt közlékeny állapotban, elhatároztam, hogy sorba járom valamennyi uj házas ismerősömet, hogy megtudjam kell-e mindenütt madár és ha kell, minek? Rohantam Fenyő Karikhoz. — Kari nincs itthon, csak a felesége. — A salonban nem láttam madarat, kezdtem valami furfangon törni a fejemet, hogy czélomat elérjem s ekképpen kezdtem a társalgást. „Mennyit fizetnek nagyságtok ezert a lakásért?"

— 700 forintot.

— „És miből áll az, ha szabad kérdeznem?"

— „Egy salon, ebédlő, háló és nappali szobából, meg egyébb hozzátartozókból."

— Nekem most jött fel a vidékről egy közeli rokonom s kért, hogy keressek a számára valami ilyen forma lakást. Azt hiszem ilyen megfelelne neki! Ha megengedi körülnézem, nehogy a furfangos házmesterek 500 frtosat adjanak 700 frtos helyett. Erre aztán megkezdődött a lakás vizitáczió. En mindenütt azt néztem, van-e madár?

Már az első és második szobán keresztül mentünk, hátra volt a nappali szoba, a hol csakugyan megtaláltam a keresettet.

Ott gubbaszkodott egy kis aranyos kis kalitkában.

— Gubbaszkodott szegényke ugyannyira, hogy a ház úrnője ijedten szaladt s csaknem siró hangon mondta a következőket:

— „Mi baja van az én madaramnak? Szegényke milyen levert! — Bizonyosan sok kendermagot adtak neki azok az ügyetlen cselédek, nem repczét! Jaj Istenem, most mindjárt vége lesz!

— En meg csak úgy lestem a pillanatot, mikor ránthatom le a leplet a titokról.

Elkezdtem én is szidni a kendermagot nyakra-főre, bizonyosan az artott meg neki! — Szegény

milyen az valóban s talán éppen azért végzi közleményét e czikk czimeül is vett mondással.

És teljes igazsága van. A tanügy terén városunkban oly mizeriákat fedezünk fel, a hatóság részéről oly közönyösséget tapasztalunk, a melyeket soká elhallgatni nem lehet, a melyeknek takargatása visszafejlődéssel fenyegeti azt az ügyet, a melynek felvirágoztatása nélkül, „elvész a nép."

G. K. kartársam üdvözli a tanférfiakat, taníttató szülőket és tanulókat egyaránt, adatokkal igyekszik bizonyítani azt, hogy a városi elöljáróság által összeírt tankötelesek száma mily viszonyban lehet a tanulók számával. Hanem ez — ne vegye rosz néven tőlem — nem egészen sikerült. Nem pedig azért, mert az összeirás nem helyes és mert több lapon az összeg nem levén kitüntetve, ezt ő, bizonyára összeszámlálta a már meglevő összeggel. Ugyanis G. K. azt mondja, hogy a „3 éven felüli 15 éven alúli ovoda és iskola köteles gyermekek száma 1772." Ezen szám indított arra, hogy midőn a kimutatás már kezeimhez jutott s ott az ovoda és tankötelesek számának főösszegét 1711-nek találtam, tételenként azt átvizsgáljam. Nem kevésbbé volt az unalmas, mint a t. olvasóközönségnek lesz az alábbiak olvasása: de tettem ezt azon czélból, hogy használjak vele valamit, azért kérem a t. olvasóinak is b. türelmét.

A polgári elöljáróság által összeállított kimutatás főösszege mint már említém 1711, azonban nem helyes, mert 1712. Van ugyanis 48 lap, ezek közül 46 lapon 36 rovat, ez annyi mint 1656; ehhez az első lap 27 s az utolsó lap 32 tétele = 1715. Úgy de a 3., 23., 27., 30. lapokon egy-egy üres tétel van, ezt levonva az 1715-ből marad 1711, hozzáadva ehhez a 16-ik lapon 545, 546. t. közé szúrt egy tankötelest, lesz az összes létszám 1712. Még ez csekély hiba. Hanem menjünk tovább részletezzük a főösszeget, s ekkor azon meggyőződésre jutunk, hogy az egyes részösszegek sem helyesek, mert a kimutatásban van ovodaköteles 338, mit ha utána számolunk 351 jön ki, iskolaköteles van kimutatva 1086: ez helyes, de már az ismétlő iskolánál 287 kimutatott gyermek ellenében 275-öt találunk, ha tételenként számolunk. De még így sem tudjuk biztosan menynyi mindennapi és ismétlő iskolakötelessel állunk szemben, mert míg egy helyen az 1884-ben született gyermekek a mindennapi, addig más helyen az ugyanazon év szülöttei az ism. iskola növendékei közé vannak sorozva és több helyen az óvoda, mindennapi és ismétlő kötelesek úgy vannak a rovatokba összevissza vezetve, hogy igazán csodálkozni lehet azon a lelkiismeretlenségen, a melylyel ez a kimutatás összeállittott. Hiszen egy alkalommal a városi elöljáróság az általunk beadott iskolamulasztás kimutatását azért küldte vissza, mert két tételnél a házszám nem volt megjelölve, meg aztán a gazdasági statisztika összeirásánál az összeirást vezető jegyző úr, mert nem irtam oda a megye, a járás, a város nevét az ívek homlokzatára, azzal a megjegyzéssel pótolta ki a hiányokat, hogy különben költségemre csináltatja azt meg. Itt pedig úgy látszik, hogy a mint az összeirásra kiküldött közegnek tetszett, akként sorozta a gyermekeket ide vagy amoda. No de még ez hagyján, még ez kicsi hiba.

Ezen nagy pedanteria is késztetett az alábbi észrevételek megtételére. Ugyanis: az összeirási kimutatás homlokzatán olvasható „kezelési utasítás" szerint az 1876. évi VI. és XXVIII. t.-cz. valamint az 1891. évi XV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek értelmében „az összeirási kimutatás adatainak helyességeért a községi elöljáróság felelős." Ezen rendelet ellenében az utolsó lapon azt olvashatjuk, hogy ezen együttes összeirási kimutatás a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. miniszter úr által 1892. év nov. 21 napján 53140. sz. alatt kibocsátott rendelet tartalmának nem teljesen megfelelő, hanem csakis megközelítő munkálat gyanánt tekinthető, mert ezen összeirásban foglalt városi lakosok között többen, a tanyai lakosok között pedig általában nem helybeli születésüek levén, hanem különféle helyekről jött s évenként váltakozó cselédekből állván szülöttjeik a helybeli egyházak anyakönyvébe bevezetve nincsenek s igy az óvoda és tanköteles gyermekek születési ideje, év, hó és kalendáriumi napja egyedül a városba és tanyákra beköltözött és a bejárás alkalmával kihallgatott szülék vagy gyámok egyszerü bemondása folytán biztosan meg nem állapitható, ugyanazért ezen összeirásban oly alapos munkálatot, mely a fensőbb hatóságok felülbirálatának megfelelő lenne, bemutatni nem lehetett.

Megengedem, hogy sok szüle, kiváltképen az alsóbb osztályból nem tudja megmondani gyermeke születési idejét pontosan, de már azt csak tudja, hogy gyermeke vagy gyámoltja milyen vallású, avagy él-e vagy meghalt? vagy körülbelül hány éves lehet és többet semmi szin alatt nem mond be, de kevesebbet sem mint a hány gyermeke van és mégis a kimutatásban sok ilyen hibákkal találkozunk. Még a beköltözöttek is tudják, hogy gyermekök hány éves lehet. Én is beköltözött vagyok (a városban egyes urak így mondják az ilyenre: „gyütt-ment") és mégis tudom, hogy egyik fiam 1882. febr. 12-én született s a főiskola IV. gymn. osztályát végezte, holott az összeirási kimutatásban mint 1886-ban született elemi iskolaköteles van feltüntetve: továbbá az összeirás néhány első lapján az 1884. szülöttei mindennapi, a hátsó lapokon pedig ismétlő iskolások gyanánt szerepelnek.

Nem tanúlmányoztam át az egész összeirást, mert akkor az egész várost be kellett volna járnom, vagy az anyakönyveket az anyakönyvvezető lelkész urak szives engedelmével felforgatnom, így csak a kispataki adatokról szolgálhatok felvilágositással. Azt hiszem, ez is elég lesz, hogy a szóban levő munka használhatatlanságát beigazolja.

Igy a 972. tétel alatti gyermek nem ref. de gk. vallású, a 974. t. a. gyermek nem él, a 977. t. a. gyermek nem ref. de rk., a 984. t. a gyermek meghalt, a 994., 95., 96., nem rk. de gk., az 1005. t. a gyermek nem létezik, de e családból ki van maradva egy mindennapi tanköteles, az 1031. t. a. gyermek nem él, az 1033. t. a. gyermek nem rk. de ref., az 1065. t. a. családnál egy leány nincs felvéve, az 1167. t. a. gyermek nem gk. de rk., az 1185., 86. t. a gyermek nem rk. de ref., az 1191. t. a. családból egy tanköteles fiú kimaradt, az 1219. t. a gyermek nem gk. de ev. ref. vallású, az 1045., 46., 47., 48. és 1580., 81., 82., 83. tételek ugyanazok, tehát egy család gyermekei kétszer vannak felvéve, az 1036. t. a. családnál egy tanköteles fiú kimaradt, a 606. t. a. gyermeknek nincs neve, úgyszintén a 171. alattinak is, a 958., 989. t. a. gyermekek nem élnek.

Íme csak felületesen vizsgálva is eme kimutatást a Kispatak városrészre vonatkozó 258 tétel között is 27 olyan adatot találunk, a mely a valóságnak meg nem felel, pedig ezeket, mivel nem az életkorra vonatkoznak, minden szüle vagy gyám elégge biztosan tudta bemondani. Hát még ha az egészet tételről-tételre, házról-házra járva néznők át, bizonyára a kezünknél levő kimutatást egyszerüen el kellene dobnunk. Igy aztán nem is bocsátkozhatunk azon kérdés elbirálásába, hogy a felekezetenkénti részletezések helyesek-e vagy nem, elég ha azt mondom, hogy azok sem mind igazak, sőt a felsorolt adatok számához arányítva csaknem biztosan állíthatjuk, hogy az 1712 t.-nek 11%, tehát circa 180—190 adat nem való.

Még egy van hátra, a mit nem hagyhatok szó nélkül. Az utolsó, 8-ik rovata a kimutatásnak ezt tartja: „Ezen rovatban megjelölendő ha a gyermek iparos vagy kereskedő tanoncz, középiskolai tanuló stb." és ha végig nézünk e rovaton, minden tétel után egy t betűt látunk irva, biztosan annak jeléül, hogy az illető tanköteles tanúló. Hiszen akkor nem volna igaza G. K. kartársamnak, ha a t betű csakugyan azt jelentené, akkor nem volna 300-an felüli gyermekünk iskoláztatás nélkül s akkor mi volnánk a legboldogabb, legvirágzóbb népe a continensnek, ha ezek mind úgy volnának: pedig hogy nem így vannak, bizonyítja az, hogy sem óvodánk, sem elég elemi, sem ismétlő iskoláink nincsenek, melyekben az az 1712 tanköteles gyermek kiképeztetését nyerhetné.

Nem mulaszthatom el, hogy meg ne jegyezzem még, miszerint a kezünkhöz adott kimutatás egy *hitelesített* másolat, a melynek hitelességét azonban a felsorolt adatok is teljesen megdöntik és semmivé teszik. Sőt nemcsak ez adatok, hanem a fentebb idézett „Jegyzés" is, a mely különben mentegődzés a felületesen s hiányosan végzett munkálat mellett, igazolja azt, hogy ez semmi. De hát miért van akkor a törvény s az ennek végrehajtását czélzó miniszteri rendelet, ha azok be nem tartatnak: vagy a népoktatási törvényt nem kell tiszteletben tartanunk, azok maradhatnak csak irott malasztok is? Az ilyen munkálat roszszabb a semminél is, mert félrevezet, mert megcsaljuk vele magunkat, úgy mint a felsőbb hatóságokat és olyan elsietett valami, a minek még csak kiigazításáról sem lehet szó. Milyen statisztikát adhat a megye tanügyi állapotáról az a Tanfelügyelőség, a kihez ilyen adatok mennek be? Hiszen ő a jóhiszemüség után menve elfogadja ezeket, mert meg van győződve a hivatalos közegek lelkiismeretességéről. Pedig sajnos sokszor nem úgy van. Íme ez is bizonyítja. Sőt én hajlandó vagyok elhinni, hogy az egész munkálat nem az utasitás szerint házról-házra járva jött létre és éppen ezért az illetékes iskolaszékeknek a felsőbb hatóságokkal együtt azt vagyok bátor tisztelettel be ajánlani, hogy Sárospatakon a tankötelesek összeirását még egyszer helyismeretes szakemberekkel eszközöltetni méltóztassanak. *H. B.*

VEGYES HIREK.

— **Az alsozempléni ev. ref. egyházmegye**, f. hó 7-én és 8-án tartotta meg Sárospatakon őszi közgyülését közepes érdeklődés mellett Kreszturi József esperes és Meczner Béla egyházmegyei gondnok kettős elnöksége alatt. 7-én az egyházmegye lelkészi értekezlete és tanügyi bizottsága tartotta gyülését, mely utóbbinak főbb pontjai voltak: Bálint Dezső sárospataki ev. ref. lelkész, tanácsbirónak, mint a tanügyi bizottság ujonnan választott egyházi elnökének bemutatása Szinyei Gerzson, a tanügyi bizottság világi elnöke által, mit a jelen volt tagok élénk éljenzéssel vettek tudomásul. Ezek után Bálint Dezső elnök olvasta fel az egyházmegyei iskolalátogatók által hozzá beküldött adatok nyomán készitett tanulságos jelentését, mely szerint van az egyházmegyében tanköteles 6—12 évig fi 2696; nő 2529; összesen 5225 iskolába jár fi 2043, nő 2271, összesen 4674, ismétlő iskolaköteles fi 948, nő 562, összesen 1613. Ismétlő iskolába jár fi 311, nő 319. Az iskolák szellemi állása következő: kitünő van 32, dicséretes 24, kielégitő 11. Általában az egyházmegyei tanügyi állapota kedvező jövővel biztat, mit a iskolák szaporodása és a tanitók ügybuzgalma is biztosit. Az e. m. gyülés főbb tágya Kun Bertalan püspök 30 éves püspöki müködésének az egyhm. által való üdvözlése volt, továbbá az új lelkészek és tanitók beerősitése, illetőleg az utóbbiak feleskedése.

madár, igy tönkre tenni! Nemde nagysád kár volna egy ilyen hasznos háziállatért?

— Bizony nagy kár lenne! Mondá síró hangon.

(Nagy kár lenne — ismétlém magamban.)

— De milyen szépen is énekel egy ilyen madár.

— Kivált mikor hangosan beszélünk.

(Hangosan beszélünk, jól belevéstem emlékező sejtjeimbe.)

— Nemde Kari is szükségesnek tartja? Provokáltam tovább.

Hogyne, hogyne. — mondja rá az asszonyka, tudja, ha néha az uram kissé komorabb . . .

— Oh tudom, — mondám, mikor komorabb.

— Aztán nem tetszik neki egy vagy más . . .

— Igen, igen értem — szólám közbe.

— S néha nagyobb hangon beszél, én is úgy válaszolok persze, s ha ez a kis madár nem volna összeresznénk. De ez oly hangosan énekel, hogy meg nem értjük egymás szavát s igy aztán mi hallgatunk el. Itt egy kis szünetet tartott az én kedves barátnőm. Aztán folytatta:

Tudja, aztán mikor néha duzzogunk s nem beszélünk egymáshoz, ez a kis madár békit ki bennünket. Egyikünk oda megy, beszélget vele, dédelgeti, gügyög neki, a másik is kedvet kap, ő is beszél vele, így aztán szent a béke.

Midőn ezeket elmondotta, én alig tudtam leplezni örömömet. Hirtelen ajánlottam magamat, de előbb egy kis kurát ajánlottam a kis hasznos jószágnak, hogy főzzenek neki herbateát és izzaszszák ki jól.

Siettem az új házasok között árasztani a jótékonyság eme malasztját.

Apák, anyák, a kik stafirungot készíttettek leányaitok számára, el ne mulaszszátok beszerezni a valódi harzi kanárit, mint a mely elengedhetetlen szükséges a házi bútorok között s minél élesebb a hangja, annál jobb!

A tisztelt mamáknak nem kell félniök, mert még olyan kanárit nem ismert a zoológia, a mely az anyósok hangját túlharsogta volna.

Hadrik Etelka.

— **Szinészet**. Özv. Veszprémy Jenőné szinigazgató 32 rendes és 11 segéd-erőből álló szintársulatával rövid időre Sárospatakra érkezett. Mint előleges szinházi jelentásából látjuk, az előadandó darabok (operettek, énekes darabok és szinművek) a régibb és ujabb e fajta darabok közül elég szerencsésen vannak kiválogatva. Tekintve a szintársulat eddigi jóhirnevét, továbbá hogy a közölt névsorban több előnyösen ismert vidéki erő fordul elő, végre tekintve még azt is, hogy a társulat saját zenekarral is el van látva: hiszszük, hogy minden tekintetben kielégítő előadásokat fognak tartani s elfelejtetik velünk a közelebbi évek gyenge szintársulatait. A jelentés szerint 15 előadásra bérelni is lehet. A bérletárak szerint a helyárak a régiek maradnak. Eddigi jóhírneve után előlegezett bizalommal ajánljuk a társulatot városunk szinpártoló közönségének figyelmébe! Az első előadás *szombaton* f. hó 12-én lesz.

— **Tűz**. F. hó 9-én reggel 6 órakor a szomszédos Vég-ardó községben a Melovics Andrásné lakóháza ismeretlen módon kigyuladván, róla Kascsák Mihály, Bukovszki József, Kis János, Novák Györgyné, Nár József, és Kiszely Mihály kárára 6 lakóház és 8 melléképület elhamvadt. — A megközelitő kár 1975 frt. A tragikus esetet nem kevéssé komikus kimenetelű kontyos harcz fejezte be. — Ugyanis Kiszely Mihályné és Kascsák Mihályné a közösen lakott ház tulajdonjogának kérdését ez alkalommal tartván legczélszerűbbnek eldönteni, egymás között alapos harczot provokáltak — Mindkettőnek akadtak amazon segédei, kik az ütközetet érdekesebbé tették. A menyecske kontyok — mint gránátok röpültek a légben, a nyelvek pörögtek mint a dob: a gyilkos fegyverek mérközéseit a hős férfiak tisztes távolból csak nézték-nézték egy ideig, de midőn már a tálak is röppentyük gyanánt kezdettek alkalmazkodni, a harcz eldöntésére a tűz körül foglalkozó csendőrök segélyeért folyamodtak. — És csodálatos . . . a csendőröknek nem kellett fegyvert használniok, csupán mosolygó tekintetükkel is lecsillapitották a a háborgó tengert, mert . . . mert hát menyecskékről volt szó.

— **Iskolai év megnyitás**. A sárospataki főiskolában az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember hó 19-ikén d. e. 9 órakor leend a főiskolai imateremben. *Novák Lajos*, a főiskola lelkésze fog imát mondani, — *Radácsi György* közigazgató, *Szinyei Endre* gymnasiumi igazgató valamint *Fejes István*, algondnok beszédeket tartanak; dr. *Tüdős I.* és dr. *Meczner Sándor* székfoglaló értekezéseiket olvassák fel. A gymnasiumban a tanitások szept. 21-ikén veszik kezdetüket; az akadémian az előadásokat 23-ikán kezdik meg, miután a jelentkezések 21—22-én fognak megtörténni.

— **Becsapott fuvaros**. Mult hó 28-án egy uriasan öltözött asszonyságnak Szerencsen kedve jött, hogy meglátogassa Patakot. Utazását tanulmányozásra is akarván használni, nem vonaton, hanem kocsin tette meg az utat Patakig. Egy jó, becsületes fuvaros el is hozta a Nagysámot, ki itten fizette volna a fuvardijat. Meg is álltak egy helyen, le is szállt a hölgyike és be is ment egy korcsmába, hogy reggelit hoz a fuvarosnak, de ott nem maradt, hanem a fuvaros nagy bámulatára eltünt a nélkül, hogy nemes terhének szállitási díjját kifizette volna. A fuvaros feljelentette az esetet a városi elöljáróságnál, de mivel az a nő nevét megmondani nem tudta, az által igyekeztek őt kézre keriteni, hogy a becsapott fuvaros mellé egy rendőrt adott a főbiró s azzal együtt indultak a szökevény felkeresésére: azonban sikertelenül, mert nem találták meg, s igy a szegény ember, ki még Patakon soha nem volt, abban lelheti egyedül vigasztalását, hogy meglathatta városunkat s még talán . . . a Collégium falához is dörzsölődhetett.

— **Botrányos viselkedésü házasulandó**. Seelluer Péter Pál kis-várdai illetőségű, mint vőlegény és Tasó Mária józseffalvi illetőségű, mint menyasszony f. hó 1-én délutáni 3 órakor megjelentek a bodroghalászi anyakönyvi kerület anyakönyvvezetője előtt házasság-kötési szándékből. Az anyakönyvvezető a szükséges okmányok felmutatása után kijelentette házasulandó felek előtt, hogy a házasságkötésnek a törvény értelmében kellő ünnepélyességgel és jelentőséghez illő komolysággal kell történnie; de a mennyiben menyasszony csak egyszerűen piszkos konyha szolgálói ruhában jelent meg, — s szintén annak tanúja is id. Braun György becsipett állapotban mutatta be magát; azért is ezen házasság-kötést a fenti oknál fogva egyszerűen megtagadta, s figyelmeztetvén, — hogy ha megfelelő tisztességes ruhában, s tisztességes tanúkkal nem jelentkeznének, — akkor ugyanezen eljárásért a törvényekhez lesz kénytelen alkalmazkodni. Anyakönywezető eme nyilatkozata folytán — felek a házasság-kötés ezen követelményei ellen feldühödtek, — azzal köszöntek el, hogy, — „Ha nem tetszik így elméltoztatni fogadni, — akkor ugy soha se gyüjjük többet ide."

— **Honvéd-emlék szobor Zemplénben**. Az 1848 január 22. 23. napjain *Bodrog-Keresztúr* vidékén lefolyt harcz s az abban elesett hős honvédek emlékére díszes szobrot emeltet Zemplén megye közönsége. Egy régóta folyó gyüjtés tette lehetővé az emlék felállitását, mely a bodrogkeresztúri vasúti állomás közelében fogja hirdetni a „félistenek" világra szóló dicsőséges tetteit. Zemplén megye szép kötelességet teljesit, midőn a hősök emlékét igy is tiszteli s a milleniumot ekként örökíti meg.

— **Közmüvelődési kongresszust** tartottak a fővárosban szept. 8-ikán, a melyen Zemplén megyéből gróf Andrássy Sándor és Tivadar, Fejes István, Dókus Gyula és Ernő, Miklóssy István voltak jelen, mint a zempléni közművelődési egylet küldöttei.

— **Javitó vizsgálatok**. A sárospataki gymnasiumban a javitó vizsgák szept. 15—16-ikán fognak megtartatni; a felvételi vizsgákat 17-ikén ejtik meg; 17—18-án pedig a beiratások eszközöltetnek.

— **Politikai párt alakitási kisérletben** fáradozik egy városunkból való iparos, ki miután Sárospatakon nem talált kedvező talajt a néppárt számára, Sátoralja-Ujhelybe tette át lakását, hogy ott próbálja meg hazafiatlan czélzatú törekvéseit megvalósítani, melyek a felekezetek közötti békét akarják felforgatni. — Reméljük, hogy ott is sikertelen lesz munkája.

— **Jo bornak nem kell czégér**. Igazi és találó népmondás az és teljes egészégben rá illik a „Képes Családi Lapok" czimü szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lapra. E lap oly megnyerő beosztással van szerkesztve és annyira tudja mikor milyen iró müvét hozza és 18 évi fennállása folytán lankadatlanúl ugy tudott haladni a korral, hogy bármilyen korú és nemű müvelt ember kezébe veheti és annak olvasásából szórakozást, kedvet és tanulságot szerez magának és övéinek. A „Képes Családi Lapok"-nak minden száma tárháza az érdekes regényeknek, a jeles elbeszéléseknek, humoreszkeknek, rajzoknak és kiváló-költeményeknek. E lap nemcsak régi és kitűnő irók és költők tollából hoz költeményeket, hanem az ifjabb irói nemzedéknek is bő tért nyujt tehetségük bemutatására. A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt, 50 kr. Mutatvány számot kivánatra ingyen küld a kiadó hivatal, Budapest, vadász u. 14.

KÖZGAZDASÁG.

Szarvasmarha-kiállitás Homonnán.

A zemplénmegyei gazdasági egylet f. hó 7-én Homonnán a barom-vásártéren szarvasmarha-kiállitást rendezett. A kisebb gazda közönség részéről elég nagynak mondható az érdeklődés a kiállitás iránt, a mennyiben körülbelől 270—300 darab marha-állomány hajtatott be a kiállitásra. Azonban a gazdasági egylet részéről alig-alig mondhatjuk, hogy csak némi részben is tapasztaltunk érdeklődést. A gazdasági egylet tagjai közül alig egy-két tag jelent meg — az elnök és alelnökön kivül. Ez nem örvendetes jelenség. Nincs élet — ugy látszik — ebben az egyletben sem, mint az egész megyei életben. Az érdeklődés minden téren lanyha.

Pedig éppen ez az egylet az, a mely iránt laikusnak és szakembernek nagy mértékben kellene érdeklődnie, a mennyiben ez az egylet van hivatva arra, hogy a vagyonosodást, a *nemzeti jólétet* előmozditsa. S hogy meg is érdemlené az egylet a nagyobb érdeklődést, azt a Homonnán rendezett kiállitása is szépen igazolta, mert annyi szép tehén és üsző hajtatott fel, hogy a dijjakat kiosztó bizottság itélete s igazságossága erősen próbára volt téve. És ez egyenesen a Gazdasági egylet érdeme, a mely egylet különösen e felvidéki szegényebb községeket látja el kitünő apa és anya állatokkal.

Hogy az egylet már ennyire is tudott menni, kiváló érdeme van benne az elnöknek. *Gróf Andrássy Sándornak* és különösen az ügybuzgó alelnöknek, *Kun Frigyesnek*, ki sem időt, sem fáradtságot nem sajnál az egylet és a megyei gazdasági viszonyok felvirágoztatása érdekében.

A díjkiosztó bizottság a következőleg alakittatott meg: elnök: gróf *Andrássy Sándor*, az egyesület elnöke, tagok: *Kun Frigyes*, *Szirmay Pál Lukovics Géza*, *Lehoczki Endre*, *Nessey József Persenszky Lajos*, a bizottság jegyzője: *Gócs Antal* homonnai városi jegyző.

A felhajtott 270—300 drb. marhaállományból összesen 38 drb. nyert jutalmat. Még pedig 20 koronás jutalmat három, 15 koronást három, 10 koronást három, a többi 10 koronán alóli jutalmat. Gróf *Andrássy Géza* n.-kemencei tenyészdéje pedig a kiállitásáért jegyzőkönyvi köszönetet nyert.

Délben 1/2 2 órakor a „Nagy vendéglő" nagy termében 45 teritékű banquette volt, melyen Homonna intelligens társadalmának nagy része is ott volt. A pezsgő felszolgálásakor *Haraszthy Miklós* a homonnai járás ügybuzgó főszolgabirája állt fel elsőnek és poharat üritett gróf *Andrássy Sándor* egészségére, ki ez alkalommmal is bebizonyitotta, hogy a közügynek lelkes és tevékeny embere, ki földi gazdagságát nem csupán saját kényelmének kielégitésére használja fel. Ezután gróf *Andrássy Sándor* állott fel s azt fejtegette, hogy az az igazi érdem, ha valaki még akkor is szóval lélekkel a közügynek lelkes harcosa, mikor a mai nehéz viszonyok közt a saját anyagijáért is erősen kell harczolnia és üríté poharát *Haraszthy Miklósért*, mint Zemplénmegye felvidéke közügyeinek lelkes munkásáért. Ezután *Réz László* emelt poharat s azért a férfiúért üríté azt, ki nem sajnál sem időt, sem fáradságot, hogy nemzeti jóletünket előmozdítsa, hivatkozva szónok arra, hogy Magyarországot, mint mezőgazdasági államot, csak úgy lehet virágzóvá tenni, ha mezőgazdasági viszonyait természetes úton, de fokozatosan fejlesztjük. Annak a férfiúnak pedig, kiért szónok poharat emelt, buzgó működése, minden cselekedete által ezt látszik bebizonyitani. E férfiú *Kun Frigyes*, a zemplénmegyei gazdasági egylet alelnöke. A társaság ezután még jó kedélyben együtt maradt s csak a későbbi délutáni órák oszlattak szét.

Mielőtt végeznők e referádát, azon óhajunknak adunk kifejezést: vajha mentől pezsgőbb életet konstatálhatnánk a Gazdasági egyesületben s mentől gyakrabban lehetne szerencsénk nyilvános szerepléseihez is.

CSARNOK.

Budapesti látványosságok.

(Folytatás.)

Szinte üditőleg hat a Pokol után, ha az Andrássy uton levő Műcsarnokban elhelyezett *Plasticonba* megyünk. Ez egy viaszkos baba gyüjtemény, milyet majdnem minden ember látott már egyszer életében s szivesen néz meg mindenkor, különösen ha a gyüjtemény oly gazdag, mint ezen a tárlaton. Hogy Kossuth, Deak, Bismarck, Lassale, Munkácsy, Apponyi, Lueger s más híres emberek jól rosszul sikerült masait lehet itt látni különböző jelenetekben, ezt onok, ugyis sejtik nemde; de hat a Plasztikon hirneve nem is ezekben, hanem oly jelenetek bemutatasában áll, melyek nem mindennap fordulnak elő az életben. Ilyen a pápa fogadasa, bibornokaitól környezve, Ofelsége a király kis unokái társaságában, Szent István a trónon, a német császár fiainak sorakozása, a kávénénikék, a különszoba titka, az álarcos bálon, a menyasszony álma, Don Juan, parasztebéd, cirkusbódé, a mosakodás, készülődés a bálra, a kutnál, szoptató anya, Frangepán a börtönben, Rákóczy elfogatasa, a halálraitelt utolsó órái, a szerpentin-tánczosnő és meg mas, más cimű, az életből meritett gyönyörű jelenetek. Mind életnagyságu viaszkbábukból összeállitva, élénk csoportozatokban. A legszebb ket ség kivül a Madonna és a királyne Deak ravatalánál. Az előbbi egy külön sötet fülkében van es a felhők és angyalok közt csakugyan olyan, mintha élne. A ravatal szinten egy fekete, sötét szobában van s oly tökeletes hüségü, hogy akár külön is lehetne mutogatni.

Még egy vallásos és ahitatra keltő látványosság van mostanaban Budapesten. Munkácsy Mihály „*Ecce Homo*"-ja, a hirneves Krisztus triológia harmadik kepe.

Láttam a »Consummatum est« és a »Pilátus előtt« cimű képeket is és nyugodt lélekkel mondhatom, hogy ez a harmadik kép a leggyöngébb valamennyi közt. Nem mintha csak némi kicsinylő kritikával is akarnám illetni a hires művet, hanem azon egyszerű oknál fogva, mivel mindenki sokkal nagyobb várakozással van a kép iránt, mint a mennyit rajta talál.

Hát hogy is várhatná az ember közönynyel, egy oly óriási és híres festményt, melynek kiállitására külön házat emelnek az Andrássy úton. Nemde, ez csak csoda számba mehet! No, én megnéztem s azzal a benyomással távoztam, hogy az »Ecce Homo«-nak az új műcsarnok legkisebb terme is nagy lett volna, nem hogy ez a ház, melyet a »Belle vue« kertben emeltek számára a nagyobb reklám kedveért.

A mű tárgyáról csak annyit akarok szólni, hogy az isteni Mestert ábrázolja elfogatása percében, a római katonák és a gúnyos tömeg közepette, átszellemült arccal, fenségesen nyugodt tekintetével, imádandó alakjával. Remek szép festmény, részenkint csodálatraméltó plasztikával megalkotva, úgy, hogy áhitatra hangol.

De kétség kivül a legdrágább látványosság ami az idegennek kinálkozik. Otven krajcár egy kép megtekintéseért, engedelmet kérek, az sok, sok különösen akkor, mikor a tőszomszédságban 1276 képet és szobrot, közte Munkácsynak 15 képét is *húsz* krajcárért lehet látni.

A nagy mester példája különben ismeretlen nagyságokra is ragad. Tavaly Csók István boszantotta egy körülményekhez képest igénytelen képével a közönséget, most egy Thorma János nevű művész mutat be önállóan egy képet. Amennyiben túlhazafias tárgyánál fogva nem fogadták volna el a tárlatra ezt a képet, értjük a Thorma János buzgalmát, másküllönben elitélünk minden olyan törekvést, mely egy rókáról két bőrt akar lehúzni.

Thorma képe *„Az aradi vértanúk kivégzése“*-t mutatja be egy óriási vásznon. Amily megindító ez a hazafias kép, oly borzalmat kelt a szomorú emlékek felidézésében. Sirva fakadhat az ember a szomorú multra való emlékezésében, oly megindító képet tár elénk Thorma János. A vászon ugyan jóval nagyobb, mint a rajta levő kép, de azért a kép is becsületes munka. Egy hibája van csak, az, hogy háládatlan a tárgya s bizony nagy szerencséje lesz a fiatal művésznek, ha a belépődijakból behozza azt a költséget, amibe neki már a kép került. S ezt kivánjuk is a szép remenyekre jogosító fiatal művésznek.

Ez a kép a Wampetics-féle nagyteremben van kiállitva. Közvetlen szomszédságában az állatkerti tavon *tengerészeti mutatványok* láthatók. Szép érdekes látvány ez is es nagyobb pártolást érdemelne a közönség részéről. A 2—3 méternyi hosszu kis, teljesen fölszerelt hajókkal tengeri diszfölvonulást, gyakorlatot és végre valóságos tengeri csatát mutatnak be. Jobb volna, ha a kiállitás igazgatósága a százezer lángos kivilágitott testek helyett inkább ilyesmivel csábitaná estefelé a közönséget a kiállitásba. A kiállitási tó alkalmas hely volna s a közönség is legalább látna valamit a pénzeért.

Az állatkertben is van látványosság: *vademberek és az afrikai falvak*. Néprajzi szempontból nem volt fölösleges ezt is idehozni; mert amellett, hogy tanulságos a vadak életmódja, sok szórakoztató mutatványt is tartanak.

A *Wulff-cirkus* idegenek szemében elsőrangu látványosság, budapesti ember alig ismeri. Pedig ott van szintén az állatkertben s esténkint nagy előadásokat tart.

Ugyanesak az állatkerthe épitették bele *Ős-Budavárát* is, Budapestnek ezt a nagyhirü uj mulatóhelyét, mely dacára annak, hogy »Alt-Wien« mintájára készült, egyik legeredetibb szórakoztatója a fővárosi embernek s idegennek egyaránt.

Eltekintve attól, hogy 6—8 forintjába minden lumpolás nélkül belekerül az embernek, ha mindent megakar ott látni; azért a 30 krnyi belépő-dijért is annyi mindenféle mulatság kinálkozik, hogy sok egy estére.

A Ziehrer zenekar akárhol játszanék, belépődijat kellene fizetni, itt szabad. Serly Lajos ének és zenekara ősrégi magyar diszruhába öltözött nők és férfiakból áll. A legszebb régi kurucnótáktól a legujabb magyar népdalokig műsoron tartja a legszebb nótákat. Az utcasarkokon nápolyi és veneziai utcai énekesek és táncosok mulattatják a közönséget, itt egy nyilt szinpadon magyar népénekes hallható, másutt tiroli jodlerek, vagy eredeti wieni (bécsi) zengerek nevettetnek meg. Itt látható a világ legnagyobb óriása is, aki a közönseg közt jár-kel; nyilt szinpadon pedig eredeti francia és magyar táncokat mutatnak be. Mindenfelé katona és cigányzene szól.

Ha otven krajcárra emelik föl a belépti-dijat, akkor természetesen még többet lehet látni: firenzei karnevált, történeti diszmenetet, virágkorzót, képviselő választást s más efélét.

Külön belépti-dij mellett láthatók a francia orfeum, francia operett-társulat pikantériakkal, hárem, mecset, török istentisztelet, hastánc, bábszinház, utazás Nizzába, a Szentföld, Budapest régi körképe, s más-más érdekes dolgok . .

. . . Hasonló mulatóhely a Gellért-hegy tövében a Duna mentén elterülő *Konstantinápoly* is. Csakhogy ez sokkal nagyobb szabásu s meleg nyári napok után hüvösebb hely. Utcai énekesek, táncosok, zengerek, nyilt szinpadok itt is vannak bőviben, sőt eredeti török dolgok bemutatásában túl-tesz Ős-Buda várán. Igazi török bazárok s áruházak mindenfelé vannak, a szőnyeg, veneziai üveg- és a firenzei remek szép szobor-kiállitás ingyen tekinthető meg. Jammotársaság és török kávéházi énekesek itt is vannak, az itteni nép-ligetben pedig Olympia, török bűvész-szinház, útvesztő, óriási körhinta, panoráma, majomidomító, medvetáncoltató, Paprikajancsi, fehér szamár, teve és elefánt nyargalász és más efélék vannak.

Mindkét helyen olyan hamar mulik az ejjel, észre sem veszszük.

Ami Budapestnek állandó látványosságait illeti, arra nézve bő tájékozást nyújtanak a különböző kalauz könyvek. Jelen ismertetésemben főleg arra nézve kivántam tájékozást nyújtani, hogy mit nyújtanak Budapesten a nagyhirdetésü látványosságok. S erre nézve azt hiszem megkozelitettem célomat: tessék válogatni a mulatságok között s a lehető legjobb benyomásokkal térni ismét haza szerető hajlékukba.

Romhanyi Sándor.

NYILTTÉR.*

Végszó.

Végre hát levetette a névtelenség hitvány álarczát Hubai Bertalan, s mint piszkolódásai között megjegyzi, leteszi (magához meltó) fegyverét. A névtelenség oltó vértje alatt elkövetett támadásai sokkal hitványabbak, hogysem érdemes volna azokra válaszolni. Tisztességre való oktatásait tartsa meg magának; azok között, a kiktől e tekintetben oktatást elfogadok, Hubay úr lesz az utolsó eszkimó. Hogy bocsánatot keregessen tőlem, mentsen Isten attól. Névtelen támadónak bocsánatkérése is undoritó.

Kázár Árpád.
balogi ev. ref. tanitó.

* Alak és tartalomért a beküldő felelős.
Ez ügynek több teret nem nyitunk. Szerk.

3171 szám I. **A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabirójától.**

Pályázati hirdetmény.

A Batta József sárospataki volt jegyző elhalálozásával megüresedett sárospataki II-ik esetleg előléptetés folytán üresedésbe jövő III-ik jegyzői állásnak az 1886 évi XXII. t. cz. 60. és 84. §-ai értelmében választás utján leendő betöltésére, *f. és szeptember hó 21-ik napjának* d. e. 10 óráját, Sárospatak városházához kitüzöm, s felhivom a pályázni kivánókat, hogy minősitési és eddigi alkalmaztatásokat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket, f. 19-ik napjáig hozzám benyujtsák.

A később beérkező kérvényeket, figyelembe sem veszem.

Kelt S.-a.-Ujhely 1896. szeptember 4.

Barthos,
főszolgabíró.

Hirdetések.

Jelzálogkölcsönöket

földbirtokra 3½%, házakra 4½% másnemü ingatlanra 5% mellett

legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdőkihasználások, birtok-parczellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszu lefizetési tartamra eladatnak.

„Magyar Lloyd“
2—8 közgazdasági vállalat. **Budapest, Király-utcza 70.**

Vérszegények, lábbadozók, sápkórosok, gyengélkedők, láztalan tüdőbetegek számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle
Vérképző labdacs 1 üveg 60 darab rózsaszinre czukrozott labdacsczal 1 frt 80 kr.

Hurut, tüdővész, hideglelés, malária, influenza, tüdő- és gégehurut, gyomorhurutban szenvedők számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle
Hurutellenes labdacs 1 üveg 60 drb. égszinkék czukorral bevont labdacs ára 1 frt 80 kr.

Női bajok ellen legjobb szer a dr. Kun Zoltán-féle
Irrigálló por 1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Az arcz- és kéz ápolására legjobb kenőcs a dr. Kun Zoltán **Purpurin Crem** 5 nap alatt minden szeplő és máj foltot eltávolit s a bőrnek gyönyörü bársony szerü külsőt ad 1 tégely ára 1 frt 20.

Minden eddig megjelent szájvizek fölött legjobb a dr. Kun Zoltán-féle **DENTIPURIN SZÁJVIZ** ellenszere a ragályos torokbajoknak is. 1 üveg ára 60 kr.

Kapható a készitőnél **TRSTYÁNSZKY KÁROLY gyógyszerésznél Sárospatakon.** s minden nagyobb forgalmu gyógyszertárban.
Főraktár: Török József gyógyszertárában Budapest, Király-utcza 12. Dr. Buday Emil gyógyszerésznél Budapest városház-tér. **Sátoraljaújhelyben Widder Gyula gyógyszerész urnál.**

Sárospatak. Nyomtatta Steinfeld Jenő, az ev. ref. főiskola betűivel.